

dil, ko je kmetovalce nagovarjal naj bi se združili v „sirsarska društva“. Večkrat so ga hoteli natepsti ali celo umoriti. Na to mu je dezelnua vlada dovolila 8000 fl. S tem denarjem je postavil na Goričkem sirsarsnico, priredil orodja in posod, kupoval mleko po 9 kr. liter in začel delati sir. Ljudje so se temu močno čudili; ni jim šlo v glavo, da bi kdo zamogel mleko tako drago plačevati in še zraven dober dobiček imeti. In vendar bilo je tako. Več let potem se je začel sir prodavati in račun je pokazal, da je sirsar pri vsakem litru mleka imel po 3—4 kr. dobička. To je kmetom odprlo oči. Zdajci so začeli snovati sirsarska društva, da bi ves dobiček mlekarstva in sirsarstva na se potegnoli. Poroča se nam, da je uže nad 30 takih sirsarskih društev ustanovljenih na Goričkem in Kranjskem ter da se je tako skoraj uže ves italijanski, prej drago plačevani, sir spodrinol. Tako je prav! Želimo, da bi se takih društev tudi na Koroškem in Štajerskem osnovalo, morebiti v Solčavskih planinah, v šoštaunjskem, slov. graškem itd. okraju, sploh tam, kder se „frišno“ mleko, puter in maslo ne more tako lahko in dobro spraviti v denar, kakor sir. Nedavno je nek uredniku „Slov. Gospodarja“ še neznan kmet pripeljal poln voz sira, narejenega po švicarskem načinu, v Maribor na trg; ljudje so se kar trgali zanj!

Beseda o telečji reji.

M. II. Le najlepša in popolnoma razvita in zdravo raščena teleta se naj pustijo za rejo. Tele je močno, kedar njegova teža iznaša 12 del matere teže. Če je krava 400 kilo težka, mora tele blizo 33 kilo težko biti, če 300 pa 25 kilo. Tako težke so večidel krave, ki se navadno redé. Zato je treba pripravne živinske vage, ki služi kmetovavcu kakor ura v hlevu. Telice in junčki, ki imajo pozneje ko biki za plemo služiti, morajo biti od dobre krave, tedaj od krave, ki je dobra mlekarica. Tu se navadno od kmetovavcev vse premalo gleda na rod in na starše teletove posebno na mater. Bik mora biti sposoben vse dobre lastnosti svojega plemena tudi na porojenega mladiča prenesti, pa tudi krava mora vse dobre lastnosti kolikor mogoče v najvišji dobroti in popolnosti imeti, ki so cilj in konec vsakega živinorejca. Ta cilj in konec živinoreje pa je razl. člen. Jeden kmetovavec si hoče izrediti dobre krave mlekarice, drugi veliko mesnato živino, ki je posebno za mesarja, tretji zopet močno vprežno živino, četrti sopot kaj drugega. Poprek pa mora velika mlečnost veljati za prvi in poglavitni cilj, ki si ga živinorejec stavi. Od krava, ki je slaba mlekarica, se ne sme nobeno tele rediti. Iz takega teleta postane malokdaj dobra mlečna krava, tudi takrat ne, če bi teža in podoba reditev nasvetovala. Na to naše gospodinjje in gospodarji še vse premalo gledajo. Njim je začasni kratek dobiček iz mleka in od telet poglavitna reč. Kaj bode pozneje iz

teleta ali dobra mlekarica, močen in sposoben bik za plemo, ali mesnat vol, to jim je le premnogokrat deveta briga. Pri tem pa ne gre, da bi se samo na lasten spomin ali na besede te ali une dekile kdo zanašali: Mleko se mora meriti, vsaj jeden dan v tednu. Dojba ali molža se mora zapisati in tako vsaj poprečen premdarek skozi leto napraviti. Bele vrane so še dandanes kmetovavci in manjši posestniki, ki natanko znajo, koliko njihove krave posamez molzejo, ali pa koliko vse skup. Poznajo sicer vozove sena, slame, krompirja in druge klaje, ktere so jihovim kravam skozi leto potrebne, mleka pa, prvega in pravega študenca skoraj vsega dobička, nikdar ne primerijo. Zato toliko slabih ničvrednih krav, odtod le revni vspehi in počasen napredek v reji goveje živine. Iz rečenega je toraj jasno ko beli dan, da ni vse eno ali je tele od krave, ki daje morda 1600—2000 litrov mleka na leto ali od krave, ki ga ima le 1000—1200. Tele od prve krave je štirikrat več vredno in se more od njega pričakovati, da iz njega tudi pridna mlekarica postane. Tu je treba toraj preudarjati, premišljevati, skuševati in ne pa kaj tako v en dan teleta za plemo puščati in rediti. (Dalje prih.)

Ovce nakupovati začeli so prav močno francoski barantači; nedavno so jih 200 odpeljali od nas skozi Italijo v Pariz. Pravijo, da pridejo zopet in še po več ovac, ki bodo tedaj bolj drage postale.

Vinska trta je baje po mnogih vinogradih ozebla tako, da se višje okice osipavajo. Grobanje tedaj letos ne bo kazalo!

Sejmovi. 24. jan. Koprivnica, Laško; 25. jan. Glemstätten, Gomilica, Studenice, Slov. Gradec; 28. jan. Artiče, 31. jan. Dobova v Vel. Obrežu 1. febr. sv. Peter pod Sv. gorami, Radgona.

Dopisi.

Iz Maribora. (Polovičarski volilci) so nam tisti, ki so samo enemu narodnemu kandidatu izmed 2 postavljenih svoj glas pri volitvi dali, drugi glas pa tovaršu Seidlovemu, namreč kandidatu Seederju pribranalili. Omahovanje nikoli in nikdar ni dobro; le tedaj zmagajo taki omahljivci in polovičarji, kedar se jim posreči večino volilcev zmotiti. Kedar pa naletijo na ogromno večino odločnih in značajnih mož, tedaj morajo vselej propasti in se pri obema nasprotnima strankama zameriti. Godi se jim, kakor človeku, ki je hotel na enkrat na dvema stoloma obsedeti pa je med obema na tla pal. Veseli pa nas odločne slovenske volilce, da je takih omahljivcev le malo bilo. Izmed 192 navzočih, volilnih mož se jih je takih našlo samo — 20. Sedem je glasovalo: Seeder-Radaj, namreč: Janez Robič (Lembab), Jožef Korošec (sv. Martin), Štefan Šunko (Pivola), Peter Limavšek (Bistrica), Franc Vračko (Volčji dol),

Anton Kniplič (Selnica) in Leopold Hantz (Cirberg). Trinajst jih je pa bilo, ki so glasovali: Seeder-Fluher: Janez Pekljar (Andrence), Miha Jauk (Studence), Nace Ahman (Jablance), Jakob Oswald (Krecenbah), Janez Šuzel (Krecenbah), Jožef Vogrin (Maljna), Matija Majhenič (Osek), Janez Pogorelec (Pokoše), Simon Ačko (Ritoujsko), Peter Frangež (Rogoza), Anton Planinšič (Rotenberg), Matija Eferl (Šice) in Jožef Antonič (Cogetince). Hudi na te mozeve narodni Slovenci nismo, vsaj so nam pomagali k sijajnejši zmagi, posebno pa Seidla vrči, vendar za drugoč jih prelepo prosimo, naj postanejo z nami vred — odločni, značajni, narodni možje! Naj se ne dajo od nikogar v tabor speljati, ki je vseskozi protiven naši veri, našim kmetom in sploh — Slovincem! Konečno še omenimo dnes tistih volilnih mož, ki so doma ostali, ali iz prevelike bojazljivosti ali iz kakega drugega uzroka, tega nečemo preiskavati. Izostali so: Janez Marko (Kamca), Simon Jager (sv. Jakob), Franc Brezner, (Plač) Janez Komaner (Slivnica) in J. Šerbinec (Vrtič), vsi iz mariborskega okraja; št. lenartskega in slov. bistriškega okraja volilci bili so vsi navzoči. Prihodnjič objavimo imena slavnih značajnih Slovencev, ki so volili brez strahu, brez omahovanja — pošteno narodno!

Iz slov. Bistrice. (Goljufno rubljenje). Nedavno je prišel iz ječe malopriden sin uradnika Slov. Bistriške grajščine. Ko mu je doma pri starih začel dolg čas biti — vsaj brez denarjev — premišljeval je, kako si pomagati. Zapazil je brz, da ima njegov oče (uradnik) izgotovljat mnogovrstnih pisem in da nekatera kažejo, kako bodo po doktorjih in sodnji z denarnim platežem kaznovani nekateri kmetje. Zmislil si je in za pomočnika dobil nekega slugo in brivca pri našem mestnem padarju. Uradnikov sin izmakne svojemu očetu zato primerna pisma in gresta med kmete — padarjev sluga kot doktor Duhač, uradnikov sin pa kot dr. Duhačev pisar, in nekoliko kmetov osvobodi nekaterim dosti odpustita, da jima le kmetje po večjem naprej pisano globo (štraf) v denarjih izplačajo po okraju Slov. Bistriške sednije.

Primerilo se je, da je eden od tega dr. Duhača oglobljeni (štrafani) kmet, prišel v nedeljo v Slov. Bistrico in preden je šel v cerkvo, se je podal k mestnemu padarju, da bi ga njegov „podbirer“ obril. Ko pride kmet v hišo, zapazi tistega „dr. Duhača“ — kako urno gospode in kmete „fletno“ striže in brije. Kmetu se to čudno zdi, se da tudi „fletno“ obriti in potem gre v cerkev k božji službi, in potem gre v gostilnico in tamkaj prideta vkup z dr. Duhačevim „šribarjem“ (pisarjem) in ta ga tirja, da mu še mora 50 kr. za „štampel“ plačati. Kmet nevoljen se z drugimi pogovarja, in kmeti mu se smeji, ker spoznajo, da je to sleparija. Urno gre kmet po žandarje; dr. Duhača žandarji hitro ulovijo ali njegovega „šribarja“ še iščejo. Slovenci! To je sad zdajnega liberalizma in nemške kulture!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zavolj Bosne in Hercegovine se nemški liberalni poslanci sedaj močno pulijo in kregajo med seboj, eni so za Berolinsko nagodbo, drugi pa nasprotujejo, vsi pa obžaljujejo Turka; znani Karneri se je skoraj britko razjokal nad propadom Turčije, vendar je pa sedaj za zasedenje turških dežel; 40 govornikov še hoče govoriti, prav za prav pa prazno slamo mlatiti.

Čudno je tudi to, da očetje nove šolske postave sami tožijo o propadu nove šole, posebno pa delovanje deželnih šolskih svetov grajajo. Tako je liberalac Heilsberg povedal, da je štajerski deželni šolski svet nekej srenji na gornjem Štajerskem strogo ukazal novo šolsko poslopje postaviti za 6000 fl. Ko je bila postavljena pa je rekel, da srenji ondi šole treba ni, ter jo dal zapreti. Ministra Stremajerja pa je ta novica tako zgrabila, da je nevoljen djal: „to je dokaz nesposobnosti in brezpametnega postopanja ove deželne šolske gosposke.“ No, če uže liberalni ministri tako ostro obsojujejo delovanje najvišje novošegne šolske gosposke v deželi, kdo boče zameriti nam, ki smo od začetka nasprotovali? Res v kratkih letih smo prišli do tega, da je celó liberalce očete strah pred lastnim liberalnim otrokom. Sicer pa sedanji liberalni gospodje ne bodo več dolgo utegnili kesati se v državnem zboru. Berolinski mir, kupčijsko pogodbo z Italijo in Francijo, in proračun za l. 1879. imajo še razpravljati, potem bodo pa svojo fletno za Avstrijo malo srečno delo dokončali. Razpisane bodo nove volitve pod novim ministerstvom. Pravijo, da bodo to sestavili knez Auersperg, grof Hohenwart in profesor vitez Miklošič, naš slovenski ljutomerski rojak, ki pride namesto Stremajerja! Ti ministri hočejo mir in spravo med avstrijskimi narodi napraviti, da bo cesarstvo dovolj močno zasedi Novi-pazar, Albanijo in Macedonijo do Soluna, to pa v zvezi z Rusijo! — Vojaških vaj letos ne bo. — V Gradcu bo 8. februarja okoli 800 delavcev službo zgubilo pri ocelninski fabriki, ki je krido napovedala, čeravno so delavci morali tudi po nedeljah in praznikih delati! — Frančiškane in kapucine zgubimo, če bodo liberalci še dalje gospodarili. — Ogerski brambovci — honvedi — so dragi; letos bo 6 milijonov treba za nje! — Hrvatski deželni zbor je volitev srbskih poslancev v Vukovaru in Tovarniku zavrgel, ker se je nepostavno pri volitvah ravnalo.

Nova Avstrija. Artileristi rezervisti so sedaj tudi dobili odpust. Novo leto so pravoslavni Bosnjaki prvič s cerkveno procesijo v Sarajevu obhajali; više od 400 let bilo jim je to prepovedano! Hadži-Loja leži še vedno bolan v holenišnici; ranjene noge ne pusti odvezeti! General Jovanovič je na poti v Bosno, po njegovem prihodu bo nadvojvoda Württemberg po deželi potoval in kraje ogledoval.